

b) u ostatních dětí pak poukazoval pouze na to, že jedná se o dívky ze smíšeného manželství a že donucení dítky k návštěvě určité školy bylo by neoprávněné, ježto rodičové se dohodli na tom, kterou školu mají dívky navštěvovati a vůle rodičů má býti jediné směrodatnou i pro úřady, tím spíše, když dívky již dříve německou školu navštěvovaly.

Prohlásil tedy zástupce mšr-y v případě Marie S., že místní školní rada nemá námitek proti vyloučení dítky ze školy německé, a uznal, že oba rodičové jsou české národnosti. V ostatních případech pak, kde vznesl námitky proti vyloučení dítek ze školy německé, činil tak jediné z toho důvodu, že dívky byly rodiči do školy německé dány, tuto i dříve navštěvovaly, a že jde tu o dívky z manželství smíšeného. Poněvadž ve všech případech byla toliko matčina národnost prohlašována za německou, doznal tím, že otcové dítek jsou národnosti české. Nebyla tudíž v žádném ze všech případů česká národnost otců popírána, a rovněž nebylo nijak namítáno, že přes tuto českou národnost otců se dívky od této národnosti odklonily. Nebyla-li však v řízení správním česká národnost otců popírána, pak nelze shledati nějakou podstatnou vadu řízení v tom, že žal. úřad existenci této v řízení správním nesporné skutečnosti blíže neodůvodňoval.

Věcně pak popírá toliko mšr (nikoli stěžující si otcové), že otcové dítek jsou české národnosti, leč vzhledem k tomu, že touto námitkou se mšr v řízení správním vůbec nebránila, ačkoliv brániti se mohla, je tato námitka její nepřipustná vzhledem k ustanovení §§ 5 a 6 zák. o ss. Pak ale zůstal předpoklad žal. úřadu, že otcové dítek jsou české národnosti, stížností neotřesen a poněvadž písemná stížnost nenamítá, že dívky se od české národnosti svých otců odklonily, nelze ve smyslu zásady zpředu již uvedené shledati nezákonným názor žal. úřadu, že dívky jsou české národnosti po svých otcích a že v důsledku toho je pro ně povinnou škola česká.

Pokud zástupce stížnosti teprve při ústním líčení namítal, že nastal odklon dítek od národnosti otců, je tato námitka, poněvadž v písemné stížnosti uplatněna nebyla, nepřipustná (§ 18 zák. o ss).

### Č. 11.612.

**C í r k e v n í v ě c i: \* K právníkům osobám podle § 1 lit. b) zákona č. 7/1895 ř. z. o úhradě potřeb katolických farních obcí náleží i československý stát.**

(Nález ze dne 19. prosince 1934 č. 23.669.)

V ě c: Československý stát (železniční správa) (Dr. Jan Jaroš, vrch. komisař čes. fin. prokuratury) proti zemskému úřadu v Brně o kostelní konkurenční přírážku.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Po bezvýsledném protestu u příslušných kostelních konkurenčních výborů proti předpisu kostelních konkurenčních přírážek odvolala se stavební správa čsl. státních drah ve V. k okresnímu úřadu v Uh. Brodě, který výměrem z 24. listopadu 1931 rozhodl

takto: »Podáním ze 16. a 24. dubna 1931 odvolala se železniční správa pro stavbu dráhy Vsetín—Bylnice—Brumov ve V. proti předpisu kostelních konkurenčních přírážek, jenž se stal berním úřadem ve Val. Kloboukách na základě příslušných usnesení kostelních konkurenčních výborů ve V. a v B. z důvodu vyměření pozemkové daně jmenované železniční správě v obci V., P., Val. P., B. a Br. Odvolání odůvodnila jmenovaná železniční správa takto: Čsl. stát (železniční správa) není právnickou osobou ve smyslu § 1 lit. b) zák. č. 7 ex 1895 ř. z., jeho poslání není vymezeno stanovami vůbec a takovými stanovami, které by měly za výlučný nebo převážný předmět náboženské vyznání vůbec. I kdyby bylo možno připustiti, dovozuje jmenovaná železniční správa dále, že čsl. stát jest právnickou osobou ve smyslu § 1 lit. b) cit. zák., nedalo by se obhájeti stanovisko, že by čsl. stát sledoval výlučně neb převážně katolické vyznání. Ani z důvodu § 259 zák. č. 76 z r. 1927 Sb. nelze prý podle názoru jmenované správy usouditi na povinnost čsl. státu (železniční správy) k placení kostelních přírážek, neboť jenom přírážka zákonem řádně odůvodněná — v daném případě kostelní přírážka řádně zákonem č. 7/1895 ř. z. odůvodněná — může tvořiti nedílnou součást daňového dluhu, resp. daňové pohledávky. Okresní úřad rozhoduje o tomto odvolání takto: Odvolání se zamítá jako bezdůvodné. Jmenovaná železniční správa jest povinna dotyčné kostelní konkurenční přírážky platiti. Důvody: V daném případě jedná se o přírážky předepsané jmenovanými kostelními konkurenčními výbory státní dráze presidenta Masaryka Bylnice—Vsetín. Čsl. stát, který jest vlastníkem jmenované dráhy, jest právnickou osobou vůbec a dále právnickou osobou, na niž se předpis § 1 lit. b) zák. č. 7 ex 1895 ř. z. vztahuje. Působnost jeho jest vymezena jeho ústavou. Citované místo zákona (§ 1 lit. b) cit. zák.) předpokládá pro povinnost právnických osob tam uvedených k placení kostelních konkurenčních příspěvků pouze, aby nesledovaly výlučně nebo převážně účelu některého jiného vyznání nebo některého jiného ritu (rozuměj než církve římskokatolické); z této stylisace jest patrné, že vyňaty jsou z povinnosti příspěvkové takové právnické osoby, které podle svých stanov výlučně neb převážně sledují účely jiného vyznání než římskokatolického. Čsl. stát nesleduje výlučně nebo převážně účely jakéhokoliv vyznání nebo ritu, tedy také ne jiného vyznání než římskokatolického, má tudíž podle cit. zák. býti přidržen k odvádění kostelních konkurenčních přírážek. Kostelní konkurenční přírážky, o nichž jest řeč, jsou řádně cit. zákonem odůvodněny, protože podmínka pro jejich vyměření, t. j. předpis daně pozemkové jmenované železniční správě z pozemků nacházejících se v příslušných farních obcích, jest prokázána sdělením berního úřadu ve V. z 22. června 1931.«

Dodatkem k tomuto výměru vyslovil okresní úřad v Uh. Brodě výměrem z 22. června 1932 ještě to, že »jmenovaná železniční správa jest povinna zaplatiti kostelní konkurenční přírážku předepsanou jí z důvodu vyměření pozemkové daně v obcích V., P., Val. P., B. a Br. za léta 1928, 1929, 1930 a 1931 v částce 497·05 Kč z důvodů, jež jsou uvedeny ve shora cit. zdejším výměru, doručeném jmenované železniční správě dne 26. listopadu 1931«.

Výměrem ze 4. srpna 1932 rozhodl pak o podaných odvoláních zemský úřad v Brně takto: — — — — —

Odvolání se zamítají z důvodů napadených výměrů. K vývodům odvolání se podotýká: Z protokolů o jednání o osnově zákona č. 7 ex 1895 ř. z. v býv. rak. sněmovně jest patrno, že zákon vedle právnických osob pro účely placení kostelní přirážky chtěl postihnouti též všechny společnosti a společenstva, pokud nesledují výlučně neb převážně účely jiného kultu, vycházejí z názoru, že jmenované právní útvary mají se tímto způsobem starati o kultové potřeby svých katolických zaměstnanců, jež ve farním obvodu požívají výhod duchovní správy, avšak pro nemajetnost po většině nepodléhají kostelním konkurenčním přirážkám. Nerozhodným jest název normy, kterou se právnická osoba ve své činnosti řídí, tedy lhostejno je, že stát pro tuto normu neuzivá výrazu »stanovy«, jak činí některé právnické osoby, na př. spolky, nýbrž výrazu »ústava«.

O stížnosti podané nyní moravskoslezskou finanční prokuraturou v zastoupení čsl. státu (železniční správy) uvažoval nss takto:

Nař. rozhodnutím zamítnut byl rekurs čsl. státu, zastoupeného fin. prokuraturou, proti přirážkám, které předepsány byly železniční správě ke krytí potřeb kostelních konkurenčních výborů. Stížnost čsl. státu proti tomuto rozhodnutí namítá, že rozhodnutí ono přičí se zákonu ze dvou důvodů:

1. Podle § 1 lit. b) zák. z 31. prosince 1894 č. 7 ř. z. z r. 1895 postihuje povinnost placení přirážek pouze takové právnické osoby, které mají stanovy. Poněvadž čsl. stát nemá stanov, nýbrž má ústavu, tedy i kdyby čsl. stát měl charakter právnické osoby, nemůže se na něho cit. předpis vztahovati. Povinnost placení přirážek nelze extensivně rozšiřovati i na takové právnické osoby, které nemají stanov, poněvadž jde o předpis výjimečný, který spíše dlužno vykládati restriktivně.

2. Čsl. stát v tomto případě není povinen platiti předepsané přirážky také z toho důvodu, poněvadž není splněn další předpoklad této povinnosti, totiž, aby železniční správě právem předepsána byla pozemková daň. Železniční správa není povinna platiti pozemkovou daň, poněvadž plochy, o které jde, jsou osvobozeny od daně pozemkové podle § 96 č. 4 zák. č. 76/1927 Sb., a v důsledku toho nemohou jí předepisovány býti ani přirážky k této dani.

Nss, pokud jde o námitku ad 1., shledal stížnost bezdůvodnou. Náhled st-lky, že přirážky podle zák. č. 7 ai 1895 mohou postihovati jen takové právnické osoby, které mají stanovy, je právně mylný. Dotčené ustanovení v autentickém textu německém zní takto: »Zur Leistung der gemäss § 36 des Gesetzes vom 7. Mai 1874, R. G. Bl. Nr. 50, für Bedürfnisse der Pfarr- (Seelsorge-) Gemeinde auszuschreibenden Umlage sind auch heranzuziehen: a) . . . . .,

b) die nicht satzungsgemäss ausschliesslich oder vorwiegend Zwecke einer anderen Konfession oder eines anderen Ritus verfolgenden juristischen Personen, Gesellschaften und Genossenschaften, . . . . .

Podle tohoto předpisu postihuje tedy přirážková povinnost všechny právnické osoby, vyjímajíc ty, které podle svých stanov sledují výlučně nebo převahou účely jiné konfese nebo jiného ritu než římskokatolického. Je tedy okolnost, že určitá právnická osoba podle svých stanov sleduje výlučně nebo převahou účely jiné konfese nebo jiného ritu než římskokatolického, rozhodnou pouze pro vyjmutí dotčené právnické

osoby z platební povinnosti. Z toho však nelze dovozovati, že jiné právnické osoby, aby měly povinnost platiti přírážky, musí míti stanovy. Za tohoto stavu netřeba se zabývati otázkou, zda pod označením »stanovy« dlužno rozuměti i ústavu československého státu, neboť i kdyby tomu tak nebylo, je československý stát za splnění ostatních předpokladů povinen platiti zmíněnou přírážku, ježto zůstává stížností nepopřeno, že je právnickou osobou a že ohledně něho neplatí výjimka v cit. předpisu stanovená.

ad 2. Námitku sub 2. uvedenou shledal nss nepřipustnou, neboť ačkoliv již I. stolicí uloženo bylo st-lce platiti kultovou přírážku k pozemkovým daním, st-lka ve svém rekursu proti tomuto opatření námitek v naznačeném směru nevznesla a nemůže tudíž teprve ve stížnosti k nss-u vytykati, že není povinna k placení zmíněné přírážky, poněvadž železniční správu v případech, o něž šlo, nepostihovala povinnost k placení pozemkové daně. Nějakého předpisu, podle něhož mohla by st-lka vznášeti uvedenou námitku v řízení před nss-em i tehdy, když neuplatnila ji v řízení správním, není.

### Č. 11.613.

**Církevní věci: Vliv urbaniální dohody na povahu církevních dávek, zakládáných původně na zápisu v kanonické visitaci.**

(Nález ze dne 19. prosince 1934 č. 23.671.)

V ě c: Dr. Jan B. v R. proti zemskému úřadu v Bratislavě o dávku palivového dříví řím.-kat. faráři.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Rozhodnutím žal. úřadu z 20. listopadu 1928 byl kníže Filip Josiáš S.-C.-G. jako majitel panství na základě kanonické visitace z r. 1859 instanční cestou odsouzen, aby dnešnímu st-li dal k dispozici částku palivového dříví, stanovenou v této kanonické visitaci. Ke stížnosti jmenovaného majitele panství bylo rozhodnutí to nálezem nss-u z 10. září 1931 zrušeno pro vadnost řízení a sice z toho důvodu, že žal. úřad neměl ve spisech dostatečného podkladu pro svůj závěr, že jde tu o věcné břemeno patronátní a že není také dostatečného podkladu ve spisech k tomu, aby mohla býti zodpověděna primérní otázka, totiž, zda správní úřady byly vůbec kompetentní rozhodovati o daném sporu.

Okresní úřad ve Feledincích, jemuž byly na to spisy zemským úřadem v Bratislavě postoupeny k vydání prvoinstačního rozhodnutí ve smyslu důvodů cit. nálezu nss-u, vydal pak »v důsledku nálezu nejvyššího správního soudu ze dne 10. září 1931 č. 13.065/31 v předmětné záležitosti nový výměr« ze dne 18. června 1932, jímž žádost jmenovaného faráře o exekuční vymáhání palivového dříví příslušejícího jemu od býv. panství Filipa Josiáše S.-C.-G. za léta 1926 a 1927 jako farářské požitky zamítl a stanovil, že spor tento patří do kompetence řádného soudu. V důvodech bylo uvedeno: Jmenovaný řím.-kat. farář podal k okr. úřadu žádost, aby tento exekučně vymohl od k.-ského panství jemu jako naturální požitky náležející palivové dříví za léta 1926 a 1927. Žádost odůvodnil tím, že dřevo náleží mu od k.-ského panství jako od patrona řím.-